

Tıp Öğrencileri Diyabeti Erken Tanıyor

Muhammed Emre Kafaf

Ahmet Şeker

SUNUM PLANI

- Projenin Amacı
- Ülkemizdeki Tıp Fakültelerinin Durumu
- Diyabet Mellitus
- Tip 2 DM Klinik, Bulgu ve Tanı Kriterleri
- Öğrenciler Ne Yapacak?
- Maliyet Ve Kısıtlılıklar
- Kaynakça

Projenin Amacı

- Ülkemizde bulunan tıp fakültesi öğrencilerinin anne babasından başlayarak kendi yakın çevresindeki diyabet açısından riskli kişileri olabildiğince erken tanıyıp doğru hizmete yönlendirmesi amaçlanmaktadır.
- Bu proje kapsamında hem diyabeti olan hastaları erken tanıma hem de tıp fakültesi öğrencilerini ilk eğitim yılından itibaren klinik hayatla biraz da olsa tanıştırma fırsatı oluşmaktadır.

Ülkemizdeki Tıp Fakültelerinin Durumu

- Türkiye’de 2022 yılında 118 tıp fakültesi 143 program bulunmaktadır. Tıp fakültelerinin 97’si devlet, 46’sı vakıf üniversitesi tıp fakültesidir. Türkiye’de 2022 yılında tıp fakültelerinde toplam öğrenci sayısı **112.058**’dir.
- Tıp fakülteleri 61 ilde bulunmaktadır.
- İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrenci sayısı 2022 yılı verilerine göre 1282’dir.

<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2987453>

Diabetes Mellitus

- **Diabetes mellitus**; pankreas insülin sekresyonunun mutlak veya rölatif yetersizliği veya insülin etkisizliği ya da insülin molekülündeki yapısal bozukluklar sonucu gelişen, hiperglisemi ve glukagon yüksekliği ile karakterize; karbonhidrat, protein ve lipid metabolizmalarının bozukluğu ile seyreden, akut metabolik ve kronik dejeneratif komplikasyonlara neden olan bir sendromdur.
- Yaşam tarzındaki hızlı değişim ile birlikte gelişmiş ve gelişmekte olan toplumların tümünde özellikle tip 2 diyabet prevalansı hızla yükselmektedir. 2013 yılı itibari ile dünyadaki diyabetli birey sayısı 382 milyon iken bu sayının 2035 yılında %55 oranında artarak 592 milyona ulaşacağı öngörülmektedir.

https://hsgm.saglik.gov.tr/depo/Yayinlarimiz/Programlar/Turkiye_Diyabet_Programi.pdf

- Diyabet tüm dünyada ölüm nedenleri arasında iskemik kalp hastalığı, inme, alt solunum yolu infeksiyonları, kronik obstrüktif akciğer hastalığı (KOAH), diyare ile ilişkili hastalıklar, HIV/AIDS ve solunum yolu kanserlerinden sonra 8. sırada yer almaktadır.
- İnsan sağlığını tehdit eden kronik bir hastalık olması yanında, diyabetin hem bireye hem de ülkelerin sağlık sistemlerine maliyeti oldukça yüksektir. Tüm dünyada diyabet ve ilişkili hastalıklar için harcanan para 2013 yılında 548 milyar Amerikan Doları olarak belirlenmiştir.

https://hsgm.saglik.gov.tr/depo/Yayinlarimiz/Programlar/Turkiye_Diyabet_Programi.pdf

- Tüm dünyada diyabetli bireylerin %46'sını henüz tanı konulmamış vakalar oluşturmaktadır. Türkiye'de de TURDEP-II alışması verilerine göre diyabetli bireylerin %45.5'i hastalıklarının varlığından haberdar değildir.
- Diyabetin kişiye ve topluma yükünü azaltmak için hastalığın ve gelişebilecek komplikasyonların olabildiğince erken dönemde tanınması ve uygun şekilde tedavi edilmesi şarttır.

https://hsgm.saglik.gov.tr/depo/Yayinlarimiz/Programlar/Turkiye_Diyabet_Programi.pdf

Klinik Bulgu ve Belirtiler

- Ağız kuruluğu,
- Polifaji veya iştahsızlık,
- Polidipsi, poliüri, noktüri,
- Kilo kaybı,
- Bulanık görme, ayaklarda uyuşma, karıncalanma, yanma
- İdrar yolu enfeksiyonları,
- Vulvovajinit, mantar enfeksiyonları, kaşıntı, ciltte kuruma, yorgunluk.

pe 2
body
esistant
insulin

<https://idit.org/sozui-sabete/pepe-2-sabete/>
https://www.turkclab.org/solunim/PK%20ins/Diyabet_Tip1_ve_Tip2ne_insulinler.html

Risk factors for type 2 diabetes

- Family history of diabetes
- Overweight
- Unhealthy diet
- Physical inactivity
- Increasing age
- High blood pressure
- Ethnicity
- Impaired glucose tolerance (IGT)*
- History of gestational diabetes
- Poor nutrition during pregnancy
- *IGT is a category of higher than normal blood glucose, but below the threshold for diagnosing diabetes.

<https://idf.org/about-diabetes/type-2-diabetes/>

Diyabet Tanı Kriterleri

(Aşağıdaki kriterlerden sadece biri tanı için yeterlidir)

Açlık Plazma Glukozu (APG) ^{1,2}	≥ 126 mg/dl
Rastlantısal Plazma Glukozu ³ + diyabet semptomları	≥ 200 mg/dl
Oral Glukoz Tolerans Testi (OGTT)'nde 2.st plazma glukozu ^{4,5}	≥ 200 mg/dl
HbA1c ^{6,7}	≥ %6.5

Diyabet Tanı Kriterleri

	APG	OGTT 2-st PG	Rastgele PG	HbA1c
Normal	<100 mg/dL	<140 mg/dL		%≤5.6 (≤38 mmol/mol)
Prediyabet				
İzole BAG	100-125 mg/dL	<140 mg/dL		
İzole BGT	<100 mg/dL	140-199 mg/dL		
KGTB	100-125 mg/dL	140-199 mg/dL		
YRG				%5.7-6.4 (39-46 mmol/mol)
Diyabet	≥126 mg/dL	≥200 mg/dL	Diyabet semptomları (+) ≥200 mg/dL	%≥6.5 (≥48 mmol/mol)

APG: Açlık plazma glukozu, OGTT: Oral glukoz tolerans testi, BAG: Bozulmuş açlık glukozu, BGT: Bozulmuş glukoz toleransı.

KGTB: Kombine glukoz tolerans bozukluğu, YRG: Yüksek risk grubu.

https://hsgm.saglik.gov.tr/depo/Yayinlarimiz/Programlar/Turkiye_Diyabet_Programi.pdf

Öğrenciler Ne Yapacak?

- Öğrenciler DM açısından bilgilendirildikten sonra yakınlarına yapacakları online bir test ile risk skorlaması yaparak gerekli durumlarda ise parmak ucu kan şekeri ölçümü ile yüksek riskli kişileri gerekli yerlere yönlendirerek üstlerine düşeni yapmış olacaklardır.
- Online Test: <https://worlddiabetesday.org/type-2-diabetes-risk-assessment/>

<https://worlddiabetesday.org/type-2-diabetes-risk-assessment/>

Kısıtlılıklar

- Preklinik tıp öğrencilerine diyabet için gerekli eğitimin verilmesi
- Öğrencilerin bu projeye katılımının net olarak belirlenememesi

Maliyet

- Kan şekeri ölçüm cihazları ülkemizde 220 tı fiyatlardan başlamaktadır.
- 100 adet Lancet ise 55tlye mal olmaktadır.

Kaynakça

- <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2987453>
- [https://www.turkdiab.org/admin/PICS/files/Diyabet Tani ve Tedavi Rehberi 2019.pdf](https://www.turkdiab.org/admin/PICS/files/Diyabet_Tani_ve_Tedavi_Rehberi_2019.pdf)
- [https://hsgm.saglik.gov.tr/depo/Yayinlarimiz/Programlar/Turkiye Diyabet Programi.pdf](https://hsgm.saglik.gov.tr/depo/Yayinlarimiz/Programlar/Turkiye_Diyabet_Programi.pdf)
- <https://idf.org/about-diabetes/type-2-diabetes/>
- <https://worlddiabetesday.org/type-2-diabetes-risk-assessment/>

14 Kasım Dünya Diyabet Günü

- 14 Kasım, geçen yüzyılın başlarında (1921) insülini bularak onlara yaşamlarını armağan eden Kanadalı doktor Frederick Banting'in doğduğu gündür.

